Grupa A

Liczba punktów ..... / **33**

Imię i nazwisko .....

Klasa .....

Zadanie **1** (.... / 3 pkt)

Podkreśl nazwy narządów szczątkowych człowieka.

kciuk, kość ogonowa, nagłośnia, zęby mądrości, ślimak, wyrostek robaczkowy

Zadanie **2** (.... / 4 pkt)

Przyporządkuj dowodom ewolucji (A–D) odpowiednie przykłady (1–5).

A. Narządy homologiczne.
B. Narządy szczątkowe.
C. Relikty.
D. Ogniwa pośrednie.

1. Latimeria.
2. Skrzydło ważki i skrzydło ptaka.
3. Ichtiostega.
4. Zęby mądrości człowieka.
5. Kończyna górna człowieka i kończyna przednia psa.

A. ..... B. ..... C. ..... D. .....

Zadanie **3** (.... / 1 pkt)

Wskaż autora założeń teorii ewolucji.

W obrębie gatunku występuje duża zmienność osobników. Cechy są dziedziczone przez potomstwo. Organizmy mają zwykle więcej potomstwa, niż może przeżyć. Przeżywają tylko osobniki najlepiej dostosowane do środowiska.

A. Jean-Baptiste Lamarck
B. Karol Darwin
C. Gregor Mendel
D. James Watson

Zadanie **4** (.... / 2 pkt)

Przyporządkuj rodzajom doboru (A i B) odpowiednie przykłady (1–4).

A. Dobór naturalny.
B. Dobór sztuczny.

1. Różne kształty dziobów u ptaków w zależności od rodzaju spożywanego przez nie pokarmu.
2. Różne odmiany roślin uprawnych.
3. Różne rasy psów.
4. Ubarwienie maskujące u drapieżników.

A. ..... B. .....

Zadanie **5** (.... / 1 pkt)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.

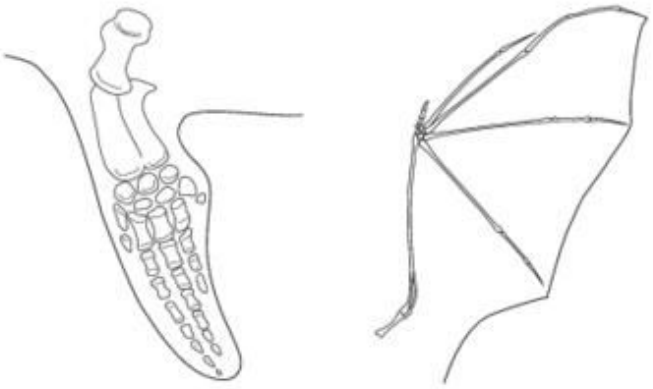

Kończyny przednie delfina i nietoperza

A. składają się z tych samych kości i mają wspólne pochodzenie ewolucyjne.
B. mają różną budowę, ale pełnią te same funkcje.
C. mają podobną budowę i pełnią te same funkcje.
D. mają tę samą budowę, ale różne pochodzenie ewolucyjne.

Zadanie **6** (.... / 1 pkt)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź spośród podanych.
Ewolucja prowadzi do

A. zmniejszenia się różnorodności organizmów.
B. powstawania coraz prostszych form organizmów.
C. zmniejszania się liczby gatunków.
D. powstawania nowych gatunków.

Zadanie **7** (.... / 2 pkt)

Przyporządkuj rodzajom narządów (A i B) odpowiednie przykłady (1–4).

A. Narządy analogiczne.
B. Narządy homologiczne.

1. Skrzydło mewy i skrzydło ćmy.
2. Kończyna przednia delfina i kończyna przednia konia.
3. Liście cebuli i liście dzbanecznika.
4. Kończyna przednia kreta i odnóże przednie turkucia podjadka.

A. ..... B. .....

Zadanie **8** (.... / 4 pkt)

Określ prawdziwość zdań dotyczących ewolucji człowieka. Zaznacz P, jeśli zadanie jest prawdziwe, lub F, jeśli jest fałszywe.

1.	Współcześnie występuje tylko jeden gatunek rodzaju Homo.	**P**	**F**
2.	Człowiek rozumny pojawił się na Ziemi około 4 mln lat temu.	**P**	**F**
3.	Neandertalczyk i człowiek rozumny występowali przez pewien czas równocześnie.	**P**	**F**
4.	Australopitek pojawił się po raz pierwszy w Europie.	**P**	**F**

Zadanie **9** (.... / 1 pkt)

Uszereguj zamieszczone poniżej nazwy tak, aby przedstawiały kolejność pojawiania się człowiekowatych w rozwoju ewolucyjnym.

A. Australopitek.
B. Człowiek rozumny.
C. Neandertalczyk.
D. Człowiek wyprostowany.
E. Sahelantrop.
F. Człowiek zręczny.

Zadanie **10** (.... / 3 pkt)

Uzupełnij tabelę. Wpisz do niej litery odpowiadające cechom człowieka oraz cechom szympansa. W ostatniej kolumnie umieść cechy wspólne.

A – obuoczne widzenie, B – rozróżnianie barw, C – umiejętność mowy, D – duży mózg, E – długie kończyny przednie, F – przeciwstawny kciuk, G – duże zdolności manipulacyjne rąk, H – rozbudowane mięśnie mimiczne, I – abstrakcyjne myślenie, J – małe kły, K – stopa płaska z przeciwstawnym paluchem, L – łukowato wygięty kręgosłup

Cechy szympansa	**Cechy człowieka**	**Cechy wspólne**

Zadanie **11** (.... / 4 pkt)

Podkreśl przykłady bezpośrednich dowodów ewolucji.

A. Zęby mądrości u człowieka
B. Odcisk paproci
C. Rozmieszczenie organizmów na kuli ziemskiej
D. Skamieniałe jaja dinozaura
E. Ichtiostega
F. Podobieństwo składu chemicznego organizmów
G. Struktury homologiczne
H. Dziobak
I. Owad uwięziony w bursztynie

Zadanie **12** (.... / 2 pkt)

Spośród podanych niżej cech wybierz cechy gadzie archeopteryksa.

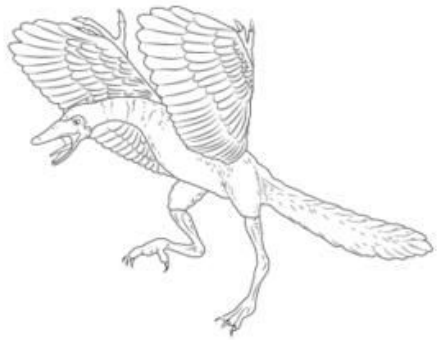

A. Kończyny przednie przekształcone w skrzydła.
B. Wydłużone szczęki zaopatrzone w zęby.
C. Ciało pokryte piórami.
D. Palce kończyn przednich zakończone pazurami.

Cechy gadzie są podane w punktach:

Zadanie **13** (.... / 4 pkt)

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F, jeśli jest fałszywa.

1.	Ewolucja przyczynia się do powstawania olbrzymiej różnorodności gatunkowej.	**P**	**F**
2.	Darwin jest twórcą teorii walki o byt.	**P**	**F**
3.	Zmiana warunków środowiska jest przyczyną zmian ewolucyjnych zachodzących u organizmów.	**P**	**F**
4.	Sposób rozmieszczenia organizmów na Ziemi nie stanowi dowodu ewolucji.	**P**	**F**

Zadanie **14** (.... / 1 pkt)

Uszereguj wymienione formy człowiekowatych od najmłodszych do najstarszych ewolucyjnie.

A – sahelantrop, B – Homo sapiens, C – australopitek, D – Homo erectus, E – Homo habilis

Prawidłowa kolejność: